

kredyt trendy

Raport kwartalny
Biura Informacji Kredytowej

czerwiec 2016

BIURO INFORMACJI KREDYTOWEJ

s. 3–7 RYNEK KREDYTOWY

Główne obserwacje	3
Zadłużenie, liczba kredytobiorców	4
Kredytobiorcy wg produktów	5
Liczba rachunków wg produktów	6
Klienci nadaktywni (obsługujący 10 i więcej kredytów) w bankach i w firmach pożyczkowych	7

s. 8–16 KREDYTY KONSUMPCYJNE

Główne obserwacje	8
Liczba udzielonych kredytów	9
Zadłużenie, liczba kredytobiorców	10
Wartość udzielonych kredytów	11
Przedziały kwotowe kredytów konsumpcyjnych	12
BIK Indeks Kondycji Kredytów Konsumpcyjnych ..	13–14
Jakość udzielonych kredytów konsumpcyjnych ...	15–16

s. 17–32 KREDYTY MIESZKANIOWE

Główne obserwacje	17
Liczba udzielonych kredytów	18
Wartość udzielonych kredytów	19
Liczba kredytobiorców, zadłużenie z tytułu kredytów mieszkaniowych	20
Jakość udzielonych kredytów mieszkaniowych ...	21–22
Jakość portfeli kredytów mieszkaniowych	23

Jakość udzielonych kredytów mieszkaniowych: złotowych i walutowych	24
Jakość udzielonych kredytów mieszkaniowych walutowych w tym w CHF	25
Jakość kredytów mieszkaniowych, walutowych i złotych – inne spojrzenie	26–27
Różna popularność kredytów mieszkaniowych w grupach wiekowych i przekrojach terytorialnych	28
Kredytobiorcy mieszkaniowi. Ich kredyty mieszkaniowe i inne kredyty	29
Średnie zadłużenie w kredytach mieszkaniowych – wymiar przestrzenny oraz demograficzny	30
Kredytobiorcy mieszkaniowi – struktura wiekowa ...	31
Kredytobiorcy mieszkaniowi – miejsce zamieszkania	32

s. 33–37 KARTY KREDYTOWE

Główne obserwacje	33
Liczba wydanych kart kredytowych	34
Wartość przyznanych limitów w kartach kredytowych	35
Liczba posiadaczy kart kredytowych, liczba rachunków	36
Limity na rachunkach kart i ich wykorzystanie	37

Trwa zapoczątkowany w IV kwartale 2015 r. rosnący trend na rynku kredytów mieszkaniowych. W I kwartale 2016 r. udzielono o 4,5% więcej kredytów mieszkaniowych niż rok wcześniej. Marzec był słabszy, ale silne, nawet dwucyfrowe, wzrosty wystąpiły w kwietniu (danych kwietniowych nie obejmuje ten raport). Wygląda na to, że podniesienie wysokości wkładu własnego nie zaszkodziło dotychczas rynkowi. Rynek wspomagany jest ciągle programem MdM. Inaczej było w I kwartale na rynku kredytów konsumpcyjnych, gdzie kontynuowane były, generalnie spadkowe trendy z drugiego półroczia 2015 r.

Spadki liczby udzielanych kredytów konsumpcyjnych wynikały z ograniczania przez banki i SKOKi udzielania kredytów na niskie kwoty. Tendencja ta występowała już w poprzednich kwartałach, ale w I kwartale 2016 r. spadki liczby udzielonych kredytów w porównaniu z I kwartałem 2015 r. objęły już segmenty kredytów na kwoty do 50 tys. zł, nie tylko kredyty niskokwotowe. Mała liczba osób obsługujących kredyty konsumpcyjne oraz karty kredytowe i produkty limitowe. W pewnym stopniu mogło to wynikać z rozwoju firm pożyczkowych. W 2015 roku spadkowi liczby udzielanych kredytów konsumpcyjnych towarzyszył wzrost ich kwot. Jednak w I kwartale 2016

roku także w wymiarze kwotowym odnotowaliśmy (r./r.) spadki. Rosną średnie kwoty udzielanych kredytów konsumpcyjnych. Silne ograniczenia liczby podpisywanych umów odnotowujemy w kartach kredytowych, spada liczba kart czynnych. Osoby obsługujące kredyty walutowe ciągle dobrze sobie radzą ze spłatą rosnących rat kredytu. Frankowiczów ubywa. Wiele rachunków frankowych jest zamykanych.

dr Andrzej Topiński
Główny Ekonomista BIK

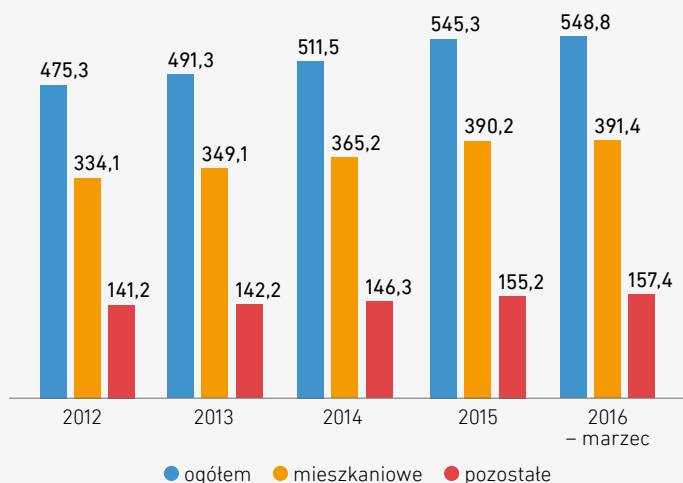
Zadłużenie, liczba kredytobiorców

W I kwartale 2016 r. utrzymywały się dotychczasowe tendencje: rośnie zadłużenie osób prywatnych w bankach i SKOKach, spadała liczba osób obsługujących kredyty.

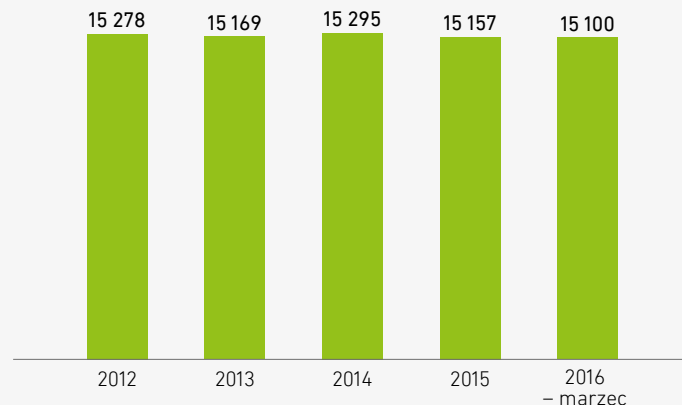
Zadłużenie osób prywatnych na koniec marca 2016 r. było o 73,5 mld zł wyższe niż w 2012 r. W ciągu I kw. 2016 r. wzrosło o 3,5 mld zł, z czego 1,2 mld zł w kredytach mieszkaniowych i 2,2 mld zł w pozostałych kredytach.

Liczba osób obsługujących kredyty prywatne w bankach i SKOKach systematycznie, choć powoli, zmniejsza się. W końcu marca 2016 r. w porównaniu z grudniem 2015 r. 57 tys. osób mniej ma kredyty.

Zadłużenie (mld zł) osób prywatnych w latach 2012–2016

Liczba kredytobiorców (tys. osób) w latach 2012–2016

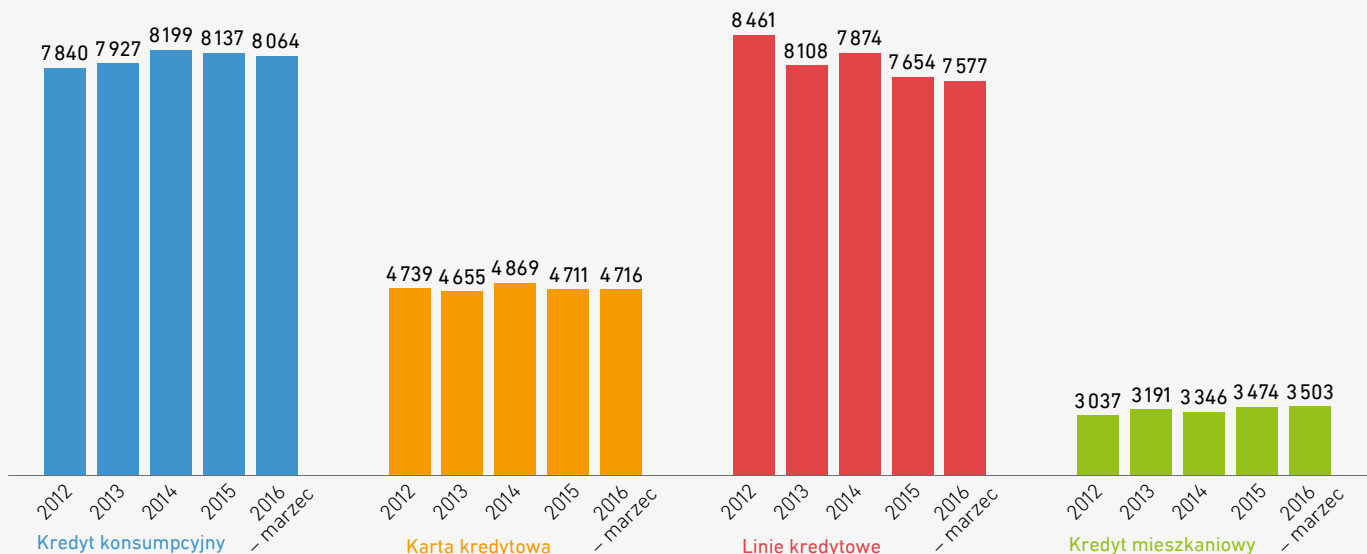
Kredytobiorcy wg produktów

Kredytobiorców przybywa nadal tylko w portfelu kredytów mieszkaniowych. W I kwartale znacząco (o 77 tys.) spadła liczba osób posiadających linię kredytową w rachunku.

W latach 2012–2015 liczba osób prywatnych obsługujących kredyty konsumpcyjne oraz zaciągnięte w rachunku karty kredytowej była dość stabilna, liczba osób korzystających z kredytu w linii kredytowej nawet spadła. Rośnie natomiast liczba osób obsługujących kredyty

mieszkaniowe. Wzrost ten wynika głównie z krótkiej historii kredytów mieszkaniowych w Polsce. Na poważną skalę rozpoczęła się ona w połowie poprzedniej dekady. Nowi kredytobiorcy przybywają, a terminy spłaty wielu najstarszych kredytów ciągle biegają.

Liczba kredytobiorców (tys. osób) wg rodzaju produktu w latach 2012–2016 (marzec)

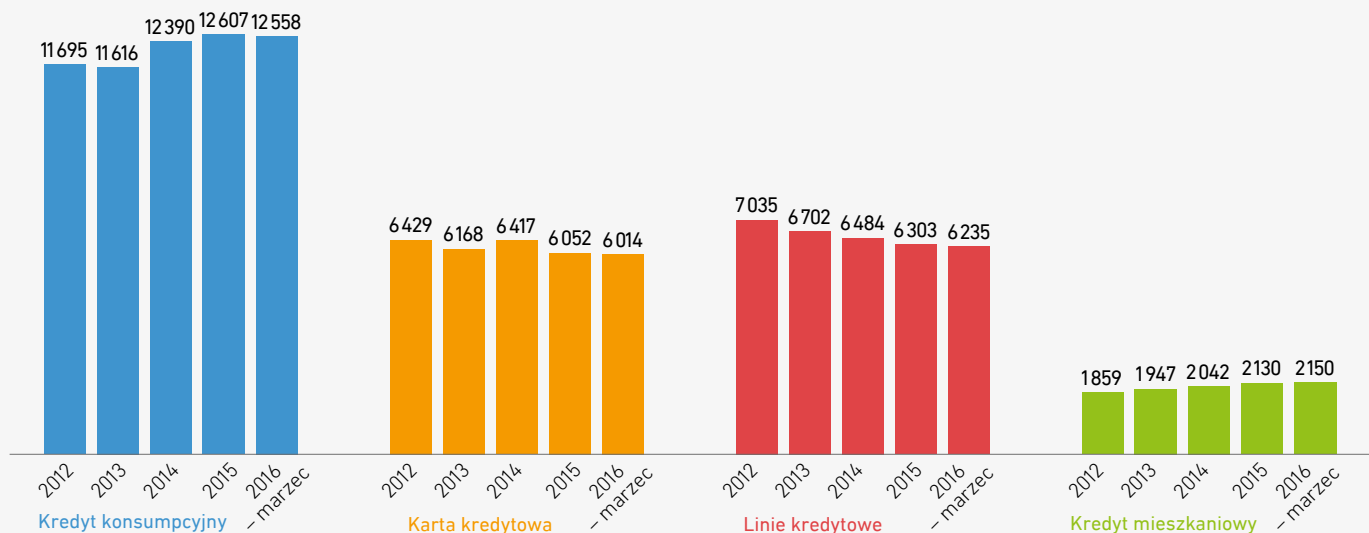
Liczba rachunków wg produktów

W trakcie I kwartału 2016 r. liczba czynnych rachunków bankowych nieznacznie spadła. Spadły też liczby rachunków w kartach kredytowych i produktach limitowych. Więcej jest kredytów mieszkaniowych.

Liczba kredytów konsumpcyjnych prowadzonych w bankach wzrosła na koniec 2015 r. w porównaniu z 2012 r. o blisko 6%, ale wzrost ten wynikał z powrotu kredytów obsługujących sprzedaż ratalną do banków z firm pożyczkowych powiązanych z tymi bankami. Liczba kredytów

konsumpcyjnych w końcu 2015 r. odniesiona do 2011 r., kiedy banki nie miały jeszcze własnych firm pożyczkowych, była niższa o 13%. Spadły liczby prowadzonych przez banki rachunków kart kredytowych i linii kredytowych w ROR-ach. Rosta liczba kredytów mieszkaniowych.

Liczba rachunków czynnych (tys. szt.) w latach 2012–2016

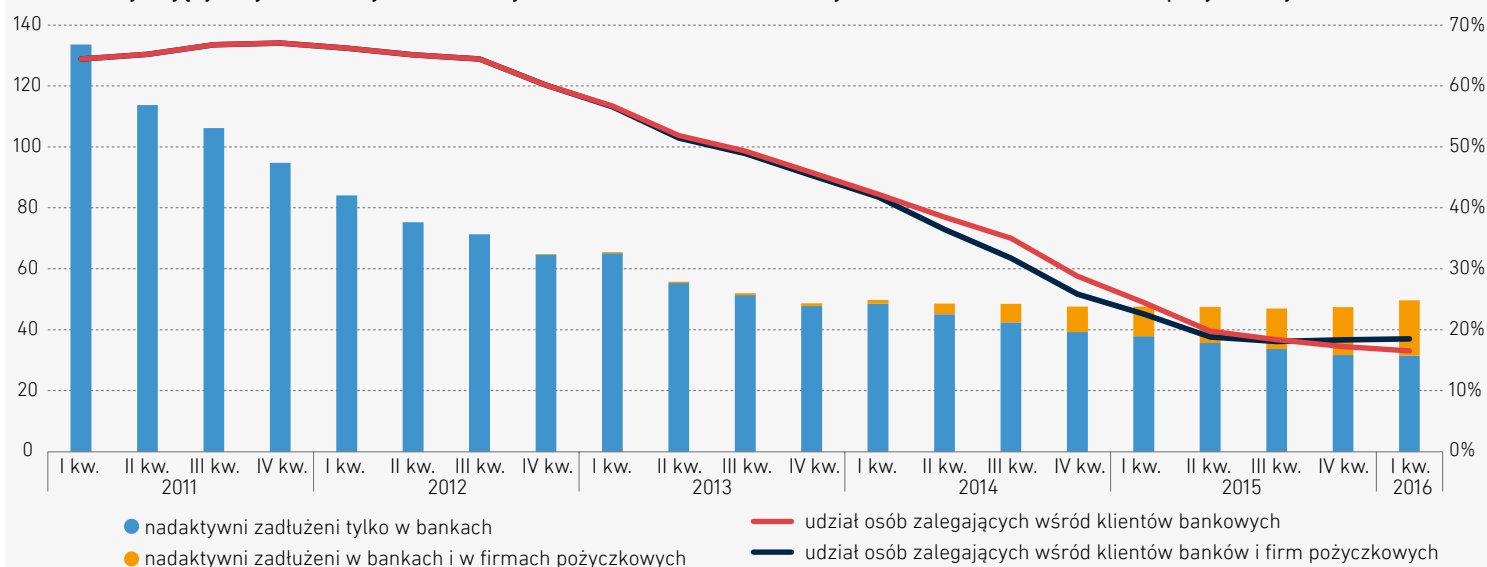

Klienci nadaktywni (obsługujący 10 i więcej kredytów) w bankach i w firmach pożyczkowych

Na początku 2011 r. w bankach ponad 130 tys. osób obsługiwało 10 i więcej kredytów i pożyczek, blisko 2/3 z nich zalegało ponad 90 dni w spłatach przynajmniej na jednym rachunku. W następnych latach liczba takich osób szybko spadała, obecnie jest ich 31,5 tysiąca. Niższy też jest wśród nich odsetek osób mających zaległości w obsłudze przynajmniej jednego kredytu. Jest to nadal grupa podwyższonego ryzyka.

17% osób nadaktywnych obsługujących kredyty i pożyczki w bankach zalega obecnie z obsługą. W grupie kredytobiorców mniej aktywnych zalega 9% osób. Korzystanie przez nadaktywnych z usług firm pożyczkowych, które przekazujących do BIK historie kredytowe swych klientów nie wpływa istotnie na poziom ryzyka nadaktywnych.

Kredytobiorcy obsługujący 10 i więcej kredytów i pożyczek (tys. osób) oraz udziały osób zalegających w obsłudze powyżej 90 dni wśród osób korzystających tylko z kredytów bankowych oraz wśród osób zadłużonych w bankach i/lub w firmach pożyczkowych.

Główne obserwacje

- Liczba zawartych umów na kredyty konsumpcyjne w I kw. 2016 r. była o 6,5% niższa niż w I kw. 2015 r. Niskie stopy procentowe i wzrost dochodów realnych nie pobudziły dotąd tego rynku.
- Większość banków koncentruje się na kredytach konsumpcyjnych na wyższe kwoty. Nowelizacja Rekomendacji S doprowadziła do powrotu do banków kredytowania sprzedaży ratalnej, ale nie przywróciła zainteresowania banków do udzielania kredytów na niskie kwoty. W I kwartale pogłębiły się spadki udzielanych kredytów w segmentach nisko kwotowych.
- W pierwszej połowie 2015 r. rosła jeszcze wartość udzielanych kredytów konsumpcyjnych, dzięki wzrostowi liczby kredytów na wyższe kwoty, ale w drugiej połowie 2015 r. wzrosty wartości zawieranych umów, także w wymiarze wartościowym, wygasły. W I kwartale 2016 roku wartość podpisanych umów (r./r.) była o 1,3% niższa.
- Pozytywna dynamika sprzedaży kredytów konsumpcyjnych na wyższe kwoty, zapewne też wydłużanie przeciętnego terminu spłat kredytów, sprawiły, że zadłużenie osób prywatnych w kredytach konsumpcyjnych w I kw. 2016 r. wzrosło od grudnia 2015 r. o 2,6 tys. mld zł. Liczba osób spłacających kredyty konsumpcyjne była w końcu marca 2016 r. o 38 tys. mniejsza w porównaniu z końcem grudnia 2015 r.
- Jakość udzielanych kredytów mierzona udziałem kredytów opóźnionych w liczbie kredytów udzielonych w kolejnych rocznikach jest dobra. Liczba kredytów konsumpcyjnych „wypadających” ze statusu regularnej obsługi w trakcie I kwartału 2016 r. wykazywała tendencję malejącą. Skutkowało to wzrostem wartości Indeksu Kondycji Kredytów Konsumpcyjnych BIK.

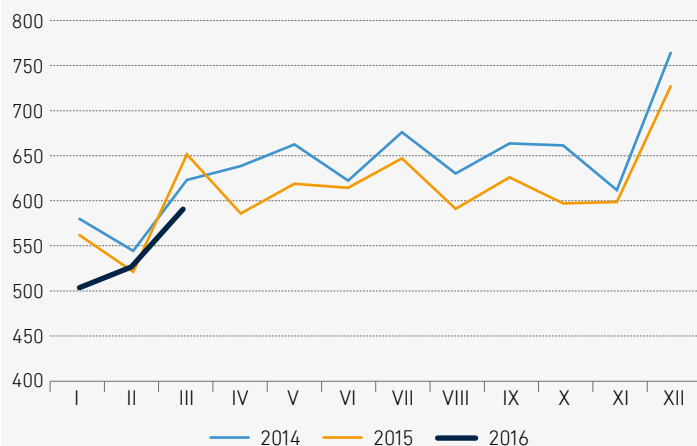
Liczba udzielonych kredytów

Liczba udzielanych kredytów konsumpcyjnych (ratalnych i gotówkowych) ciągle spada.

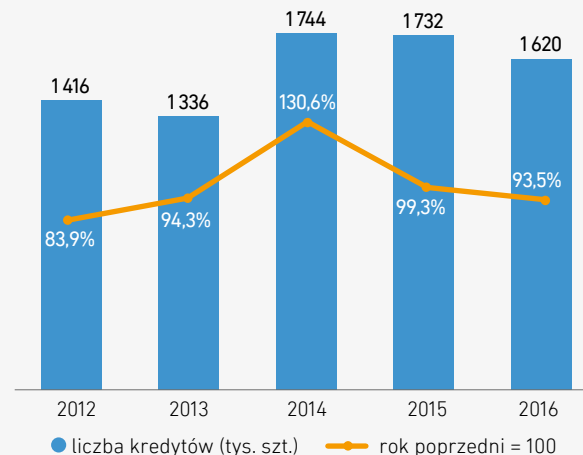
Tylko w lutym, w którym był jeden dzień roboczy więcej, udzielono więcej kredytów w I kw. 2016 r. w porównaniu z rokiem poprzednim. Mimo wcześniejszych Świąt Wielkanocnych marzec był w tym roku słabszy niż przed rokiem.

W I kw. 2016 r. udzielono o 4,5% mniej kredytów konsumpcyjnych niż rok wcześniej. Taki sam wskaźnik dynamiki r./r. odnotowaliśmy dla całego 2015 r. Tendencja spadkowa jest wyraźna i trwała. Widoczny na wykresie silny wzrost liczby udzielonych kredytów w 2014 r. wynikał z powrotu do niektórych banków kredytów ratalnych udzielanych w latach 2012 i 2013 przez powiązane z bankami firmy pożyczkowe.

Liczba kredytów konsumpcyjnych (tys. szt.) udzielonych w kolejnych miesiącach lat 2014–2015

Liczba kredytów konsumpcyjnych udzielonych w I kw. lat 2012–2016

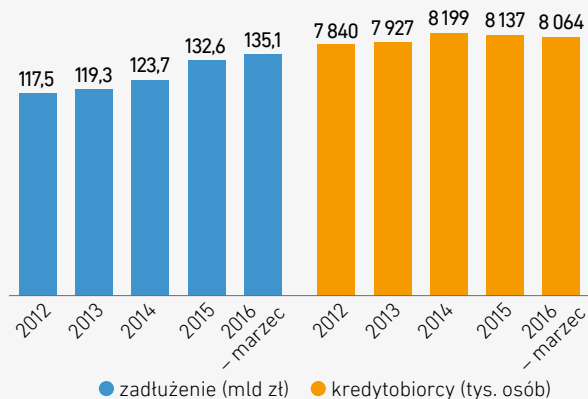
Zadłużenie, liczba kredytobiorców

Wzrost zadłużenia w kredytach konsumpcyjnych przy spadającej liczbie kredytobiorców.

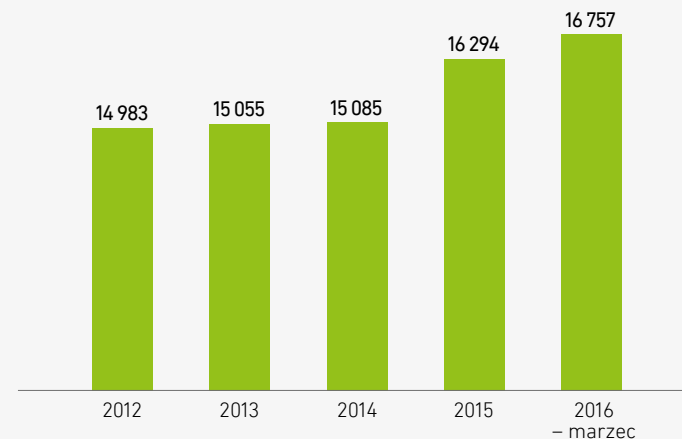
8 064 tys. osób posiadało w końcu marca 2016 r. kredyty konsumpcyjne, o 73 tys. mniej niż w grudniu 2015 r. Zadłużenie tych osób z tytułu kredytów konsumpcyjnych, mimo spadku liczby kredytobiorców, rośnie

w bankach i SKOKach od 2012 r. W I kwartale 2016 wzrosło o 2,5 mld złotych. Zadłużenia z tytułu kredytów konsumpcyjnych liczone na kredytobiorcę wzrosło o 447 zł.

Zadłużenie z tytułu kredytów konsumpcyjnych i liczba czynnych kredytobiorców w latach 2012–2016

Zadłużenie z tytułu kredytów konsumpcyjnych na kredytobiorcę w zł w latach 2012–2016

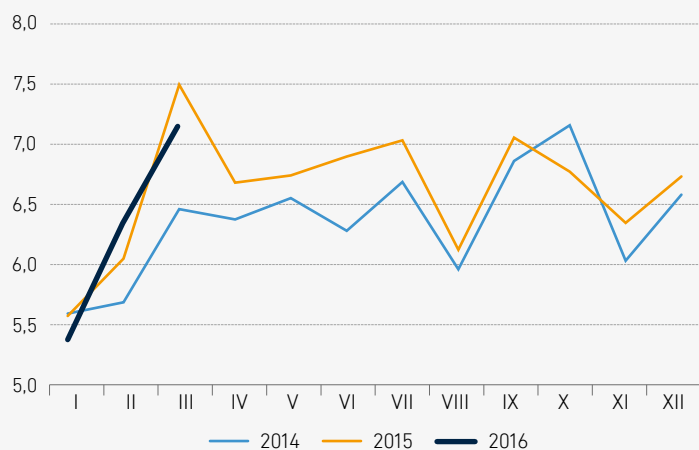
Wartość udzielonych kredytów

Mimo niższej liczby zawieranych umów, kwoty zawieranych umów rosły z roku na rok, natomiast w I kwartale wartość zawartych umów była niższa niż przed rokiem.

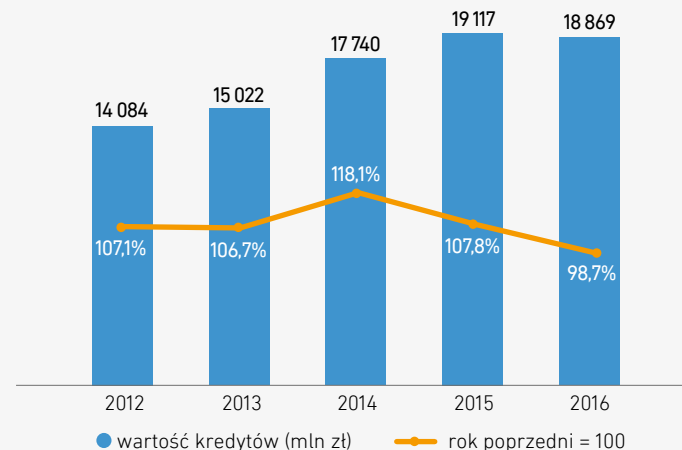
W 2015 r. spadkowej tendencji liczby udzielanych kredytów konsumpcyjnych towarzyszyły wzrosty wartości zawieranych umów. W I kw. 2016 roku nastąpiły, poza lutym, porównując z 2015 r., spadki udzielonych kredytów także w wymiarze wartościowym.

W I kwartale 2016 r. wartość podpisanych umów wyniosła 18 869 mln zł, o 1,3% mniej niż rok wcześniej.

Wartość kredytów konsumpcyjnych (mld zł) udzielonych w kolejnych miesiącach lat 2014–2016

Wartość kredytów konsumpcyjnych udzielonych w I kw. lat 2012–2016

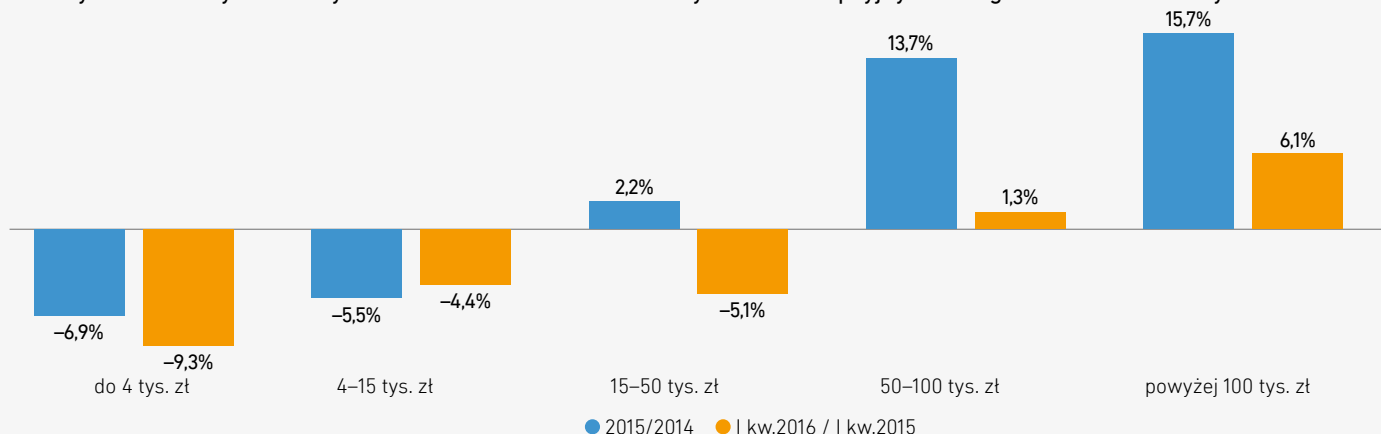
Przedziały kwotowe kredytów konsumpcyjnych

W I kwartale 2016 r. notuje się przyspieszenie spadków liczby udzielanych kredytów konsumpcyjnych w niższych segmentach kwotowych.

Pogłębiają się spadki akcji kredytowej w segmentach niskokwotowych. W segmencie kredytów na kwoty do 4 tys. zł udzielono w I kw. o 9,3% mniej (r./r.) kredytów. W całym 2015 r. spadek r./r. w tym segmencie był o 2,4 pkt. proc. niższy. W I kwartale 2016 r. wzrosty liczby udziela-

nych kredytów nastąpiły dopiero w segmentach kredytów na kwoty powyżej 50 tys. zł. W 2015 r. odnotowaliśmy wzrosty także w segmencie 15–50 tys. zł. Średnia kwota kredytu udzielonego w I kw. 2016 r. wynosiła 11 645 zł, rok wcześniej była o 611 zł niższa.

Roczne dynamiki liczby udzielonych w 2015 r. i w I kw. 2016 r. kredytów konsumpcyjnych w segmentach kwot kredytu.

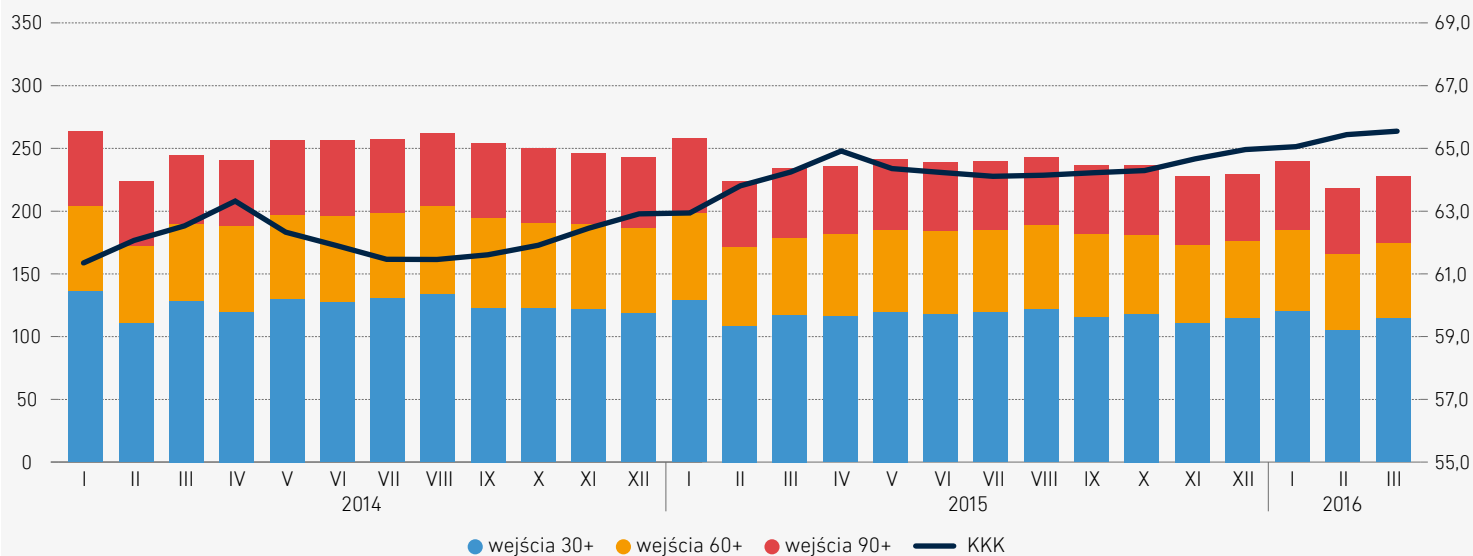
BIK Indeks Kondycji Kredytów Konsumpcyjnych

Portfele kredytów konsumpcyjnych są dobrej jakości.

Indeks Kondycji Kredytów Konsumpcyjnych BIK kształtował się w marcu 2016 r. na poziomie 65,5 pkt, wzrósł w porównaniu z grudniem 2015 r., kiedy wynosił 65,0 pkt, uległ również poprawie w porównaniu z marcem ub.r. kiedy wynosił 64,2 pkt. Indeks wyliczany jest jako średnio

ważony udział kredytów, które pogorszyły swój status do kredytów posiadających dany status. Wyróżniamy trzy statusy opóźnień: kredyty opóźnione ponad 30, 60 i 90 dni. Wzrost indeksu oznacza, że mniej kredytów pogorszyło swój status.

Wartość Indeksu Kondycji Kredytów Konsumpcyjnych oraz ilość wejść do wyższego statusu opóźnień w obsłudze kredytów w kolejnych miesiącach lat 2014–2016

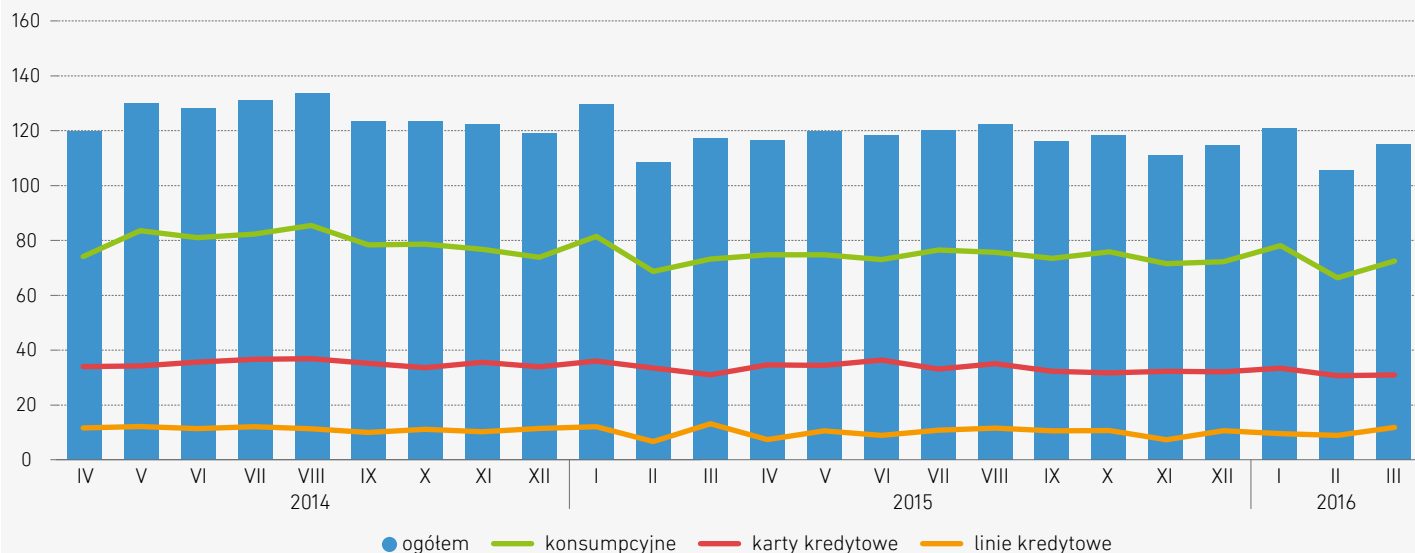
BIK Indeks Kondycji Kredytów Konsumpcyjnych

Portfele kredytów konsumpcyjnych są dobrej jakości.

Na wykresie podajemy liczby „wejść” z sytuacji regularnej do pierwszego statusu opóźnień (pow. 30 dni). Widać tu poprawę kondycji portfeli kredytów konsumpcyjnych w 2015 r., porównując z 2014 r., liczba takich „wejść” jest mniejsza. W drugim półroczu 2015 r. średnio miesięcznie do

statusu 30+ wchodziło 117 tys. kredytów, w I kw. 2016 – 114 tys. kredytów. Około 55% kredytów wchodzących w status 30+ w następnym miesiącu też nie jest obsługiwanych, a z nich ponad 80% w kolejnym miesiącu osiąga status ponad 90 dni opóźnienia.

Liczba kredytów (tys. szt.) osiągających przeterminowanie > 30 dni w danym miesiącu

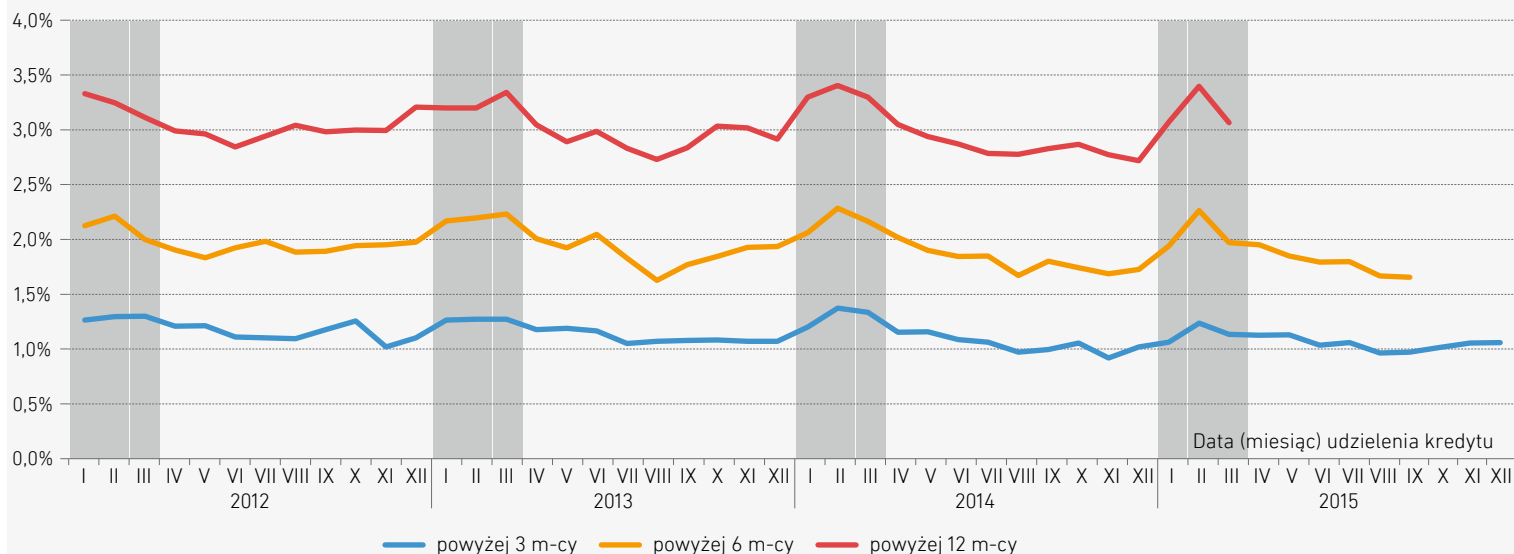
Jakość udzielonych kredytów konsumpcyjnych

Dobra i stabilna jakość kredytów konsumpcyjnych udzielonych w latach 2012–2015.

Udział rachunków obsługiwanych z opóźnieniem w obsłudze powyżej 30 dni jest w portfelach wygenerowanych w latach 2012–2015 na stabilnym niskim poziomie. Zwraca uwagę na wykresie znacznie gorsza jakość kredytów generowanych w styczniu i lutym każdego roku.

W miesiącach tych udziela się relatywnie mało kredytów, ale ich jakość okazuje się gorsza. Około połowa rachunków wchodząca w miesiąc do statusu opóźnionych pow. 30 dni w następnym miesiącu wraca do statusu obsługi regularnej.

Udział rachunków opóźnionych > 30 dni w liczbie kredytów udzielonych w danym miesiącu

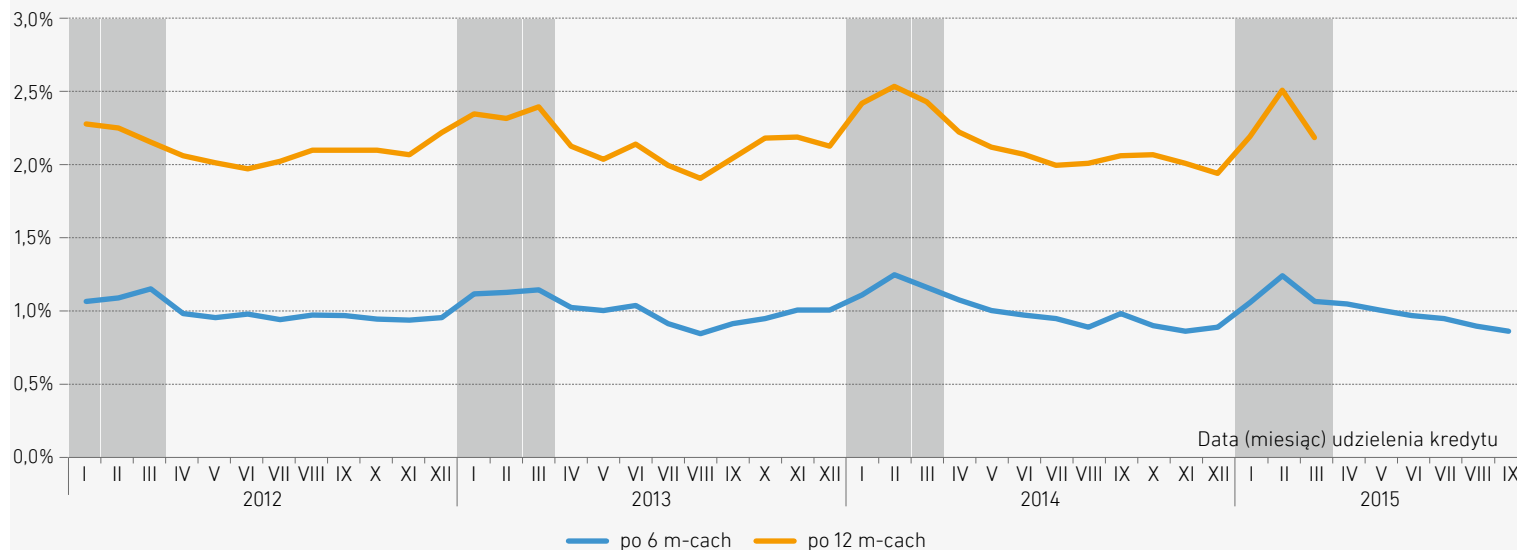
Jakość udzielonych kredytów konsumpcyjnych

Dobra i stabilna jakość kredytów konsumpcyjnych udzielonych w latach 2012–2015.

Znaczna część kredytów, które weszły w ponad 90-dniowe opóźnienie w obsłudze może okazać się już nie do odzyskania. Obecnie (w marcu 2016 r.) mierzony w 12 miesiącu po udzieleniu udział ten w portfelach pochodzących z 2014 roku jest na poziomie ok. 2%. Sądząc z obserwacji

poprzednich roczników udział ten w dwu kolejnych latach prawdopodobnie się podwoi i finalny poziom rachunków straconych w tym i kolejnych rocznikach zamknie się w granicach 4–5%. Będzie to ponad dwukrotnie mniej niż w kryzysowych rocznikach 2008–2009 kiedy wyniósł 12%.

Udział rachunków opóźnionych > 90 dni w liczbie kredytów udzielonych w danym miesiącu

Główne obserwacje

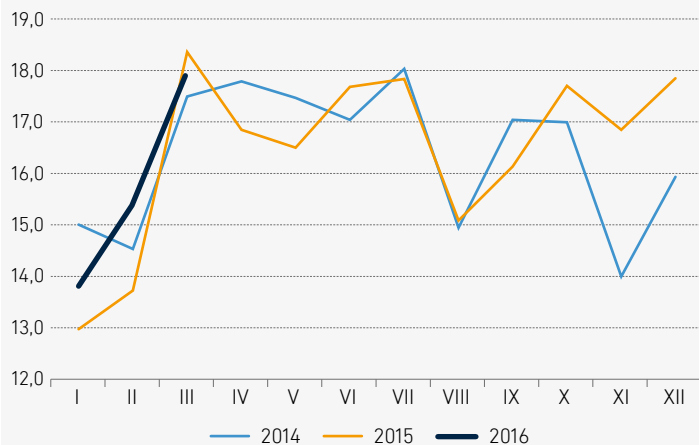
- Wysoki poziom akcji kredytowej w drugim półroczu 2015 r., a zwłaszcza w IV kwartale utrzymywał się w styczniu i lutym 2016 r. W lutym odnotowaliśmy dwucyfrowy wskaźnik dynamiki (12% w wymiarze liczbowym, 14% wartościowym). Prawdopodobnie wynikało to z funkcjonującego jeszcze programu MdM i zawierania umów na ubiegłorocznych warunkach wkładu własnego.
- W I kwartale 2016 r. nadal rosła liczba osób obsługujących kredyty mieszkaniowe i kwota ich zobowiązań, ale tylko w portfelu złotowym, w walutowym spadała.
- Rosła nadal średnia kwota udzielanego kredytu mieszkaniowego.
- Utrzymuje się na wysokim poziomie jakość obsługiwanych kredytów mieszkaniowych. Mieszkaniowe kredyty walutowe porównując ich spłacalność w ramach kolejnych generacji/ roczników spłacane są lepiej jak złotowe, ale udział kredytów zagrożonych w portfelu walutowym wskutek praktycznie zatrzymania kredytowania w walutach wzrasta i był w marcu 2016 r. wyższy niż w portfelu złotowym.
- W roku 2016 wchodzi nowe regulacje mające, pośrednio bądź bezpośrednio, wpływ na kredytowanie mieszkalnictwa: wzrost udziału własnego, nacisk na wypełnianie luki płynności długookresowej przez banki, nowe obciążenia fiskalne. Trudno jest obecnie prognozować wpływ tych zmian na rozmiary akcji kredytowej w sektorze kredytów mieszkaniowych.

Liczba udzielonych kredytów

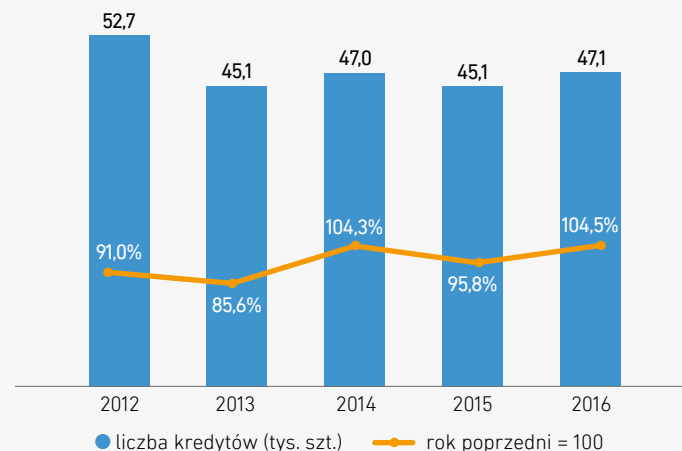
W styczniu i lutym utrzymywała się, zapoczątkowana w IV kwartale 2015 r., wysoka liczba udzielanych kredytów. W styczniu udzielono o 6,4% więcej kredytów mieszkaniowych niż przed rokiem, w lutym więcej o 12%, ale w marcu nastąpił spadek r./r. liczby udzielonych kredytów o 2,5%. W kwietniu ponownie odnotowaliśmy wysoką dynamikę liczby (i wartości) podpisywanych umów.

W I kwartale 2016 roku udzielono o 4,5% kredytów mieszkaniowych więcej w porównaniu z odpowiednim kwartałem 2015 r. W porównaniu z IV kw. 2015 roku liczba udzielonych kredytów była niższa o 12%. Tak wysoki spadek wynika z czynnika sezonowego, ale także z wyjątkowo wysokiej sprzedaży w IV kwartale 2015 r.

Liczba kredytów mieszkaniowych udzielonych w kolejnych miesiącach lat 2014–2016 (tys. szt.)

Liczba kredytów mieszkaniowych udzielonych w I kw. lat 2012–2016

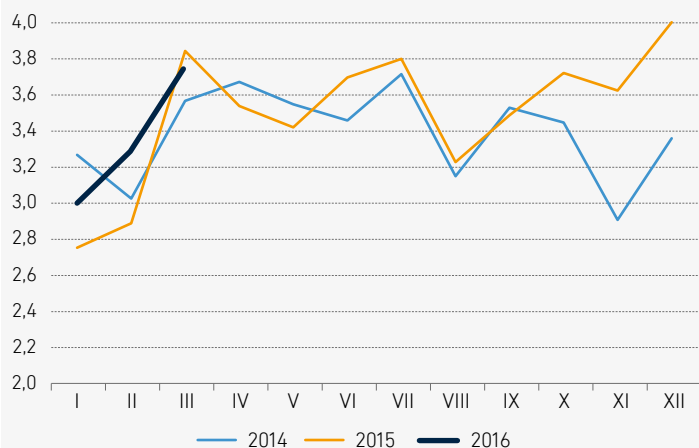
Wartość udzielonych kredytów

Wartość umów na kredyty mieszkaniowe zawartych w I kwartale 2016 r. była o 5,7% wyższa niż w odpowiednim kwartale 2015 r., dzięki wysokiej sprzedaży w styczniu i w lutym.

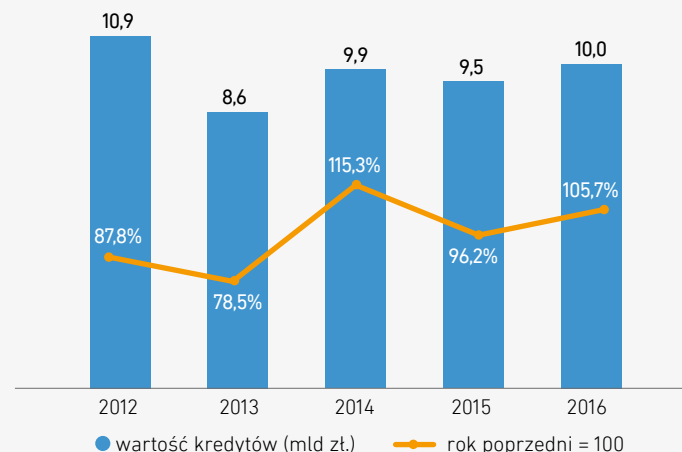
W styczniu i lutym kontynuowana była wysoka, licząc wartością podpisanymi umów, sprzedaż kredytów mieszkaniowych. W styczniu r./r. wzrosła o 9%, w lutym o 14%. Wzrosty wygasły w marcu, w którym wartość podpisanych umów okazała się być niższa r./r. o 2,6%. Zmienność tendencji mogła wynikać z wpływu zmian otoczenia regulacyjnego (wysokość wkładu własnego, wygasanie środków pro-

gramu MdM, podatek bankowy). W kwietniu powróciły silne wzrosty. W I kwartale 2016 wartość podpisanych umów na kredyty mieszkaniowe wyniosła 10 mld zł i była, mimo niższej sprzedaży w marcu o 5,7%, wyższa niż w odpowiednim kwartale 2015 r. Średnia kwota kredytu w I kwartale wyniosła 213,1 tys. zł, była o 2,5 tys. wyższa niż przed rokiem w I kwartale.

Wartość kredytów mieszkaniowych udzielonych w kolejnych miesiącach lat 2014–2016 (mld zł)

Wartość kredytów mieszkaniowych udzielonych w I kwartałach lat 2012–2016

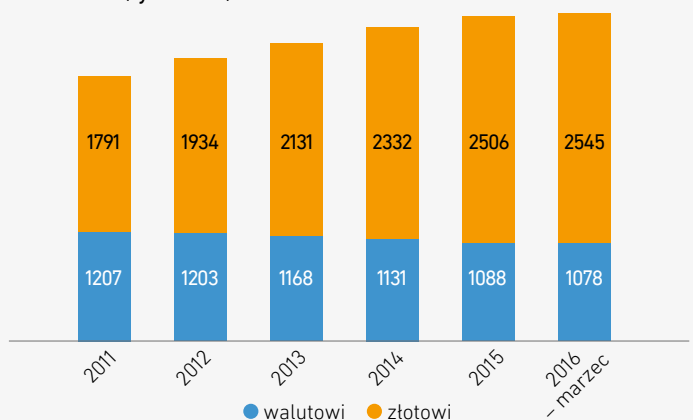
Liczba kredytobiorców, zadłużenie z tytułu kredytów mieszkaniowych

Rośnie liczba osób zadłużonych w kredytach mieszkaniowych. Rośnie też kwota ich zobowiązań z tytułu kredytów mieszkaniowych.

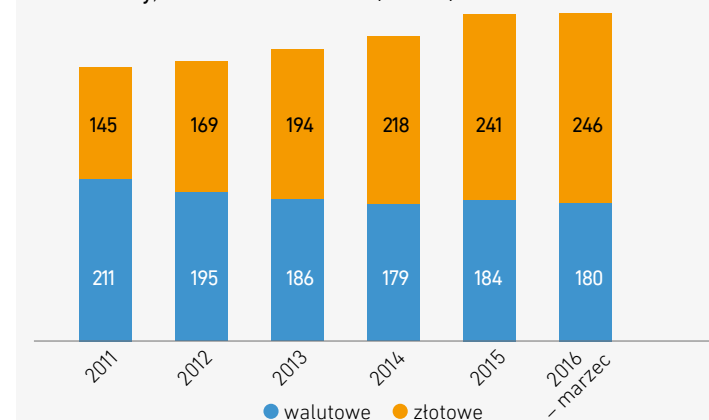
Ponieważ banki nieomal zaprzestały udzielania kredytów w walutach obcych wzrost liczby kredytobiorców ma miejsce tylko wśród osób obsługujących kredyty złotowe. Liczba osób obsługujących kredyty walutowe systematycznie spada. W trakcie I kw. ubyło 10 tys. „walutowców”, głównie wskutek spłaty zadłużenia. 312 kredytów będących w statusie 90+ przewalutowano na złote prawdopodobnie w związku z postawieniem kredytu w stan wymagalności.

W latach 2011–2016 portfel złotowy wzrósł o 101 mld zł, walutowy spadł o 31 mld zł. W latach 2011 – 2016 kredyty o wartości 1,7 mld zł (liczone po kursie z daty przewalutowania) „przeszły” z portfela walutowego do złotowego w wyniku prawdopodobnie przymusowych przewalutowań kredytów postawionych w stan wymagalności. W I kw. 2016 r. przewalutowano w tym trybie kredyty z saldem 172 mln zł.

Liczba posiadaczy kredytów mieszkaniowych w latach 2011–2016 (tys. osób)

Zadłużenie w kredytach mieszkaniowych, portfel złotowy i walutowy, w latach 2011–2016 (mld zł)

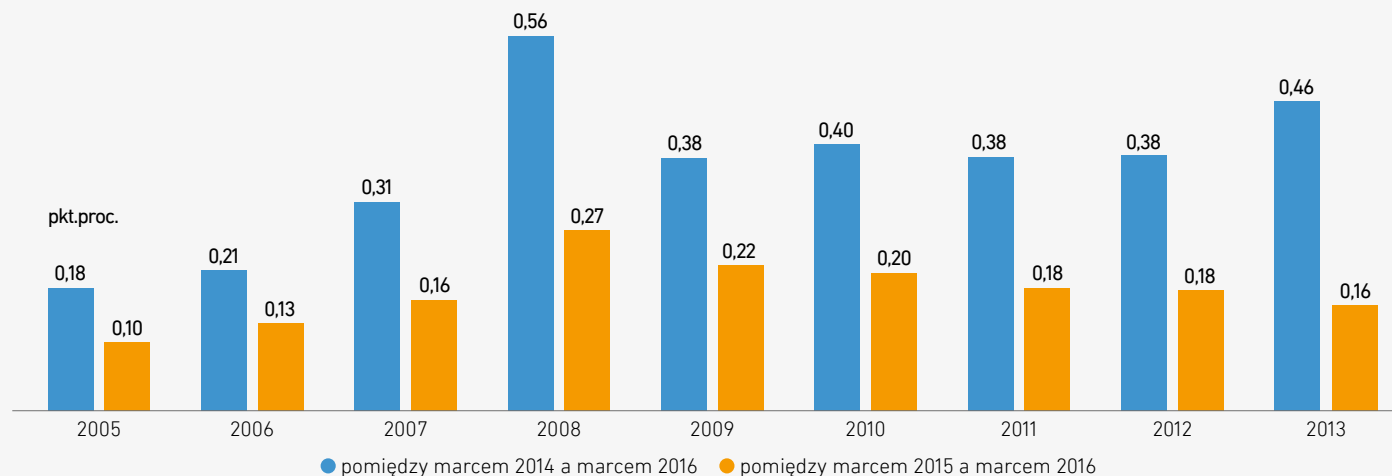
Jakość udzielonych kredytów mieszkaniowych

Roczniki „przedkryzysowe” psuły się w ostatnich dwu latach wolniej niż roczniki „pokryzysowe”.

Na wykresie, wyrażone w punktach procentowych, przyrosty udziałów kredytów opóźnionych w obsłudze powyżej 90 dni w liczbie kredytów udzielonych, które nastąpiły w kolejnych generacjach (rocznikach) kredytów mieszkaniowych w okresie między marcem 2014, marcem 2015 i marcem 2016 czyli przez ostatnie 12 i 24 miesiące.

Najgorszy rocznik z okresu boomu kredytowego (2008) psuje się ciągle najszybciej. Roczniki „przedkryzysowe” (2005–2007) psuły się w ostatnich dwu latach wolniej niż roczniki 2009–2013, które psuły się w ostatnich dwóch latach podobnie (rocznik 2013 nieco szybciej).

Wzrost udziału rachunków opóźnionych > 90 dni w liczbie kredytów udzielonych w danym roczniku.

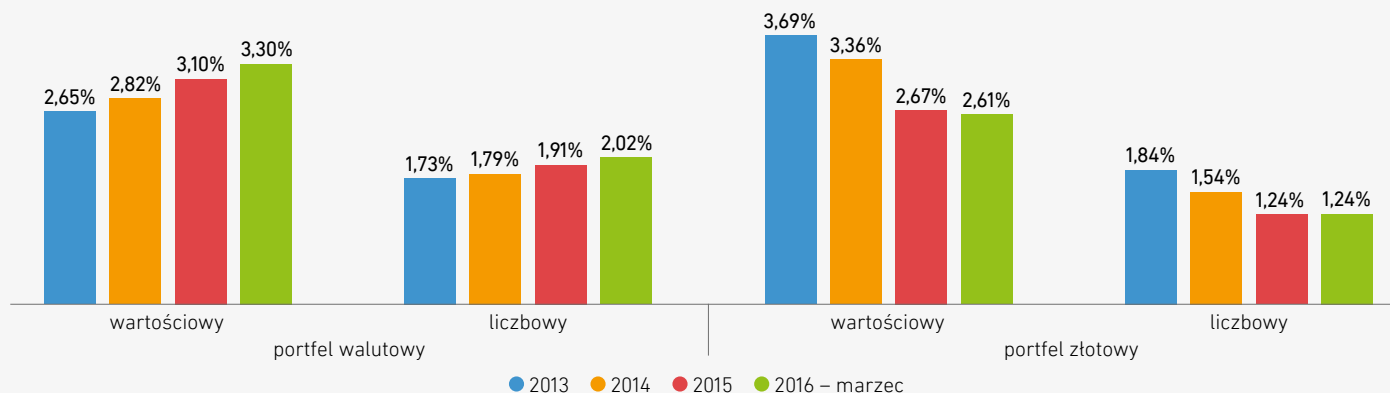

Jakość portfeli kredytów mieszkaniowych

Udział* kredytów opóźnionych w obsłudze w portfelu złotowym systematycznie spada wskutek niskiej szkodowości udzielanych kredytów oraz wciąż znacznej aktywności kredytowej, która sprawia, że starsze bardziej ryzykowne, roczniki kredytów są rozrzedzane w portfelu nowo udzielanymi kredytami. Odwrotny proces zachodzi w portfelu walutowym prowadząc do wzrostu udziału kredytów opóźnionych w obsłudze w tym portfelu. Kredytów walutowych banki udzielają obecnie niewiele, co skutkuje wzrostem średniego wieku czynnych

kredytów, w efekcie prowadząc do wzrostu udziału kredytów zagrożonych w portfelu walutowym. W wyniku tych procesów wskaźnik NPL w portfelach walutowych banków (bez SKOKów), zarówno w wyrażeniu liczbowym jak wartościowym już w 2015 r. był wyższy niż w złotowym. W trakcie I kwartału wskaźnik w portfelu złotowym nie zmienił wartości, w portfelu walutowym wzrósł. Włączenie portfela SKOKów do analizy podwyższa wskaźnik NPL portfela złotowego o 0,5 pkt. proc.

Udział (liczbowy i wartościowy) kredytów opóźnionych w obsłudze > 90 dni w portfelu złotowym i walutowym na koniec lat 2012–2016

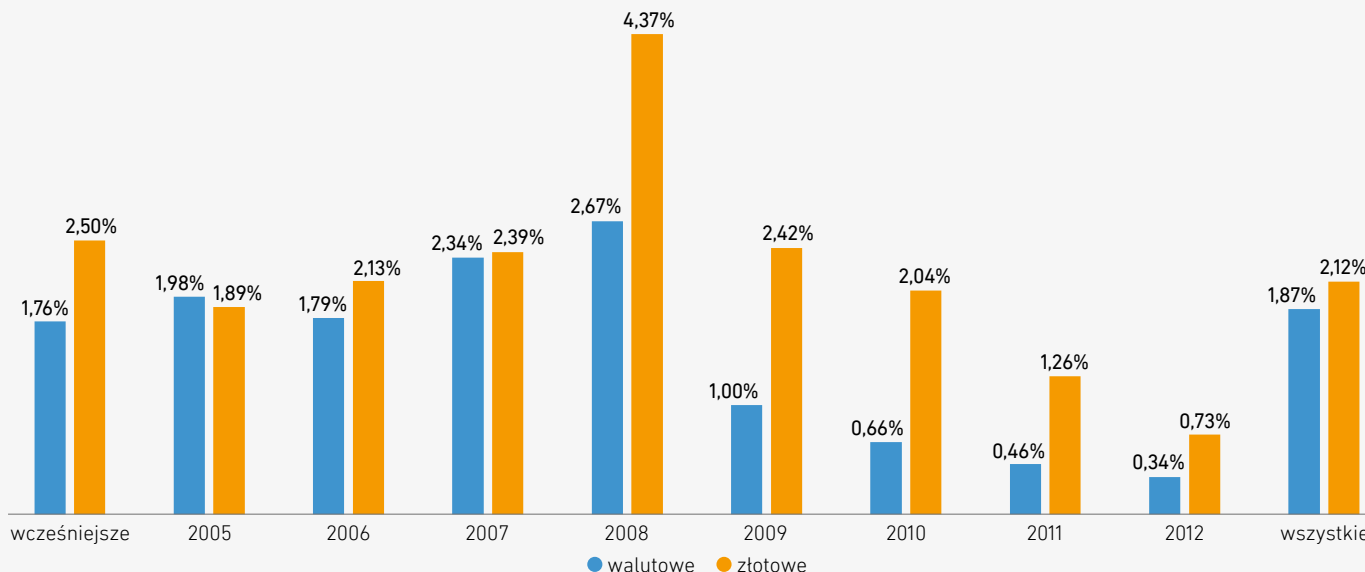
*Wskaźnik NPL (Non Performing Loan) wyraża relację wartości należności opóźnionych w obsłudze do wartości portfela należności czynnych. W wyrażeniu liczbowym pokazuje relację liczby rachunków opóźnionych w obsłudze do liczby rachunków czynnych. Na wskaźnik NPL istotny wpływ ma średni wiek portfela. Oba wskaźniki prezentowane na wykresach obliczone zostały po wyeliminowaniu skutków przewalutowań kredytów walutowych na złotowe w związku z wymagalnością pierwszych.

Jakość udzielonych kredytów mieszkaniowych: złotowych i walutowych

W ujęciu portfelowym (poprzedni slajd) kredyty zagrożone mają w portfelu walutowym wyższy udział w porównaniu z portfelem złotowym po wyeliminowaniu skutków przewalutowań. Natomiast w ujęciu zestawiającym udziały kredytów opóźnionych w obsłudze w liczbie kredytów udzielonych w kolejnych generacjach/ rocznikach, a więc zbiorów kredytów o zbliżonym okresie od ich udzielenia, udział rachunków poważnie

opóźnionych w obsłudze (powyżej 90 dni) w portfelach walutowych jest niższy niż w złotowych (także po wyeliminowaniu skutków przewalutowań). W ujęciu tym, inaczej niż w ujęciu portfelowym, portfele złotowe psują się mocniej jak walutowe.

Udział rachunków opóźnionych > 90 dni w liczbie kredytów udzielonych w danym roczniku w końcu marca 2016

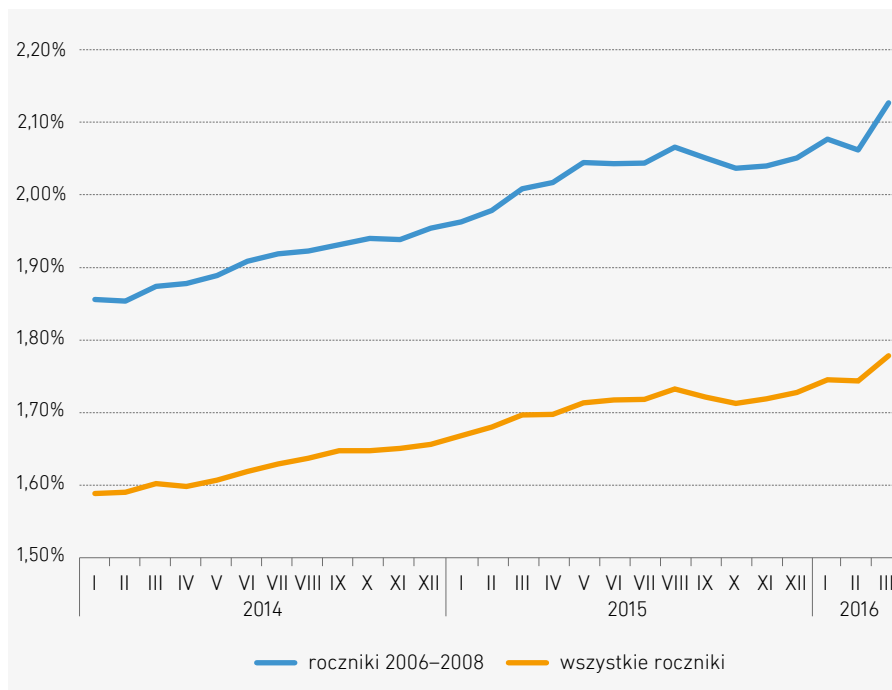
Jakość udzielonych kredytów mieszkaniowych walutowych w tym w CHF

Kredytobiorcy walutowi dzielnie znieśli osłabienie złotego wobec franka szwajcarskiego ze stycznia 2015 r.

Wzrosty udziałów kredytów opóźnionych w obsłudze > 90 dni w liczbie udzielonych kredytów rosną wraz z czasem liniowo.

W 2015 r. silnie (o ok. 14%) wzrósł kurs franka szwajcarskiego, w którym denominowana jest większość kredytów walutowych. Wzrost kursu franka, a przez to płaconych przez kredytobiorców rat, nie skutkowało przyspieszeniem wzrostu udziału kredytów opóźnionych w obsłudze.

W poprzednim Kredyt Trendy wykazaliśmy na podobnym wykresie, że portfele walutowe nie pogorszyły się znacząco po gwałtownym podrożeniu franka szwajcarskiego na początku 2015 roku. W trakcie I kw. 2016 roku tempo psucia się portfeli walutowych było nieznacznie szybsze (o 0,01 pkt. proc.) w porównaniu z I kw. 2015 r.

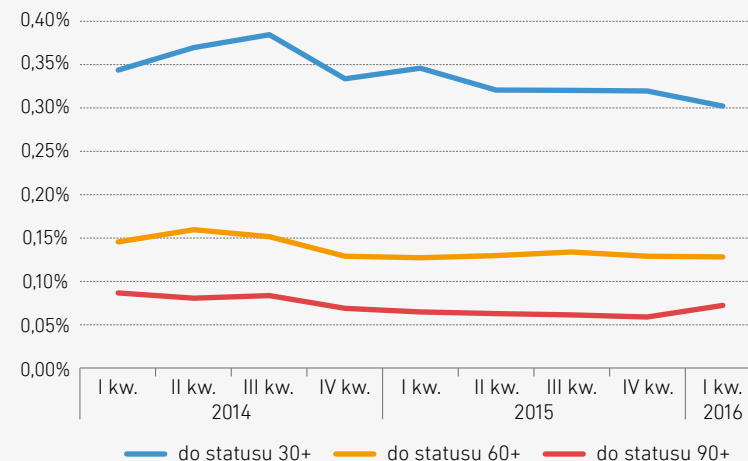

Jakość kredytów mieszkaniowych, walutowych i złotych – inne spojrzenie

Czułym miernikiem zmian jakości portfeli kredytowych jest liczba wejść w wyższe statusy kredytów opóźnionych mierzona w kolejnych miesiącach (tu średnie kwartalne) relacją tej liczby do liczby rachunków będących w niższym statusie na początku miesiąca. Wzrost liczby „przejąć” do wyższego statusu sygnalizuje pogorszenie jakości portfela. Miernik ten, w odróżnieniu od wskaźnika NPL pomija wpływ sprzedaży wierzytelności na wynik pomiaru jakości portfela.

Liczba przejść ze statusu regularnego do statusu „opóźniony pow. 30 dni” a także liczba przejść do wyższych statusów mierzona udziałem tych przejść w liczbie rachunków czynnych systematycznie w trakcie lat 2014–2015 malała, co potwierdza wniosek o poprawiającej się kondycji portfeli wynikający z innych pomiarów.

Udział rachunków wchodzących w kolejnych miesiącach do wyższych statusów w % liczby rachunków będących w niższym statusie na początku poprzedniego miesiąca (średnie kwartalne)

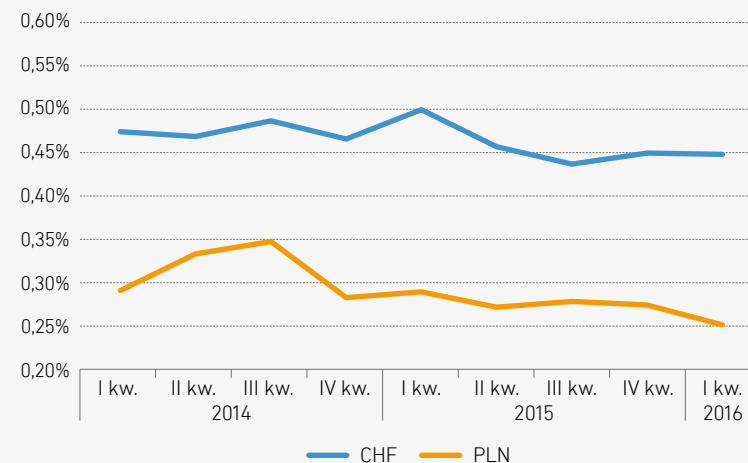

Jakość kredytów mieszkaniowych, walutowych i złotych – inne spojrzenie

W latach 2014–2016 występowała malejąca tendencja liczby wejść w status 30+ dni opóźnienia w portfelu złotowym i walutowym, co świadczy o poprawie jakości portfeli. Nawet w I półroczu 2015, w warunkach silnego osłabienia złotego wobec franka szwajcarskiego, udział rachunków wchodzących do statusu 30+ w portfelu walutowym w liczbie rachunków będących w poprzednim miesiącu regularnymi malał. Obecnie liczba wejść do statusu 30+ w portfelu walutowym maleje wraz ze spadkiem liczby rachunków czynnych (udział wejść na wykresie stabilny), w portfelu złotowym, mimo wzrostu liczby rachunków czynnych (w mianowniku) udział wejść do statusu 30+ i spada.

Udział rachunków wchodzących w kolejnych miesiącach do statusu 30+ w % liczby rachunków będących w statusie regularny na początku poprzedniego miesiąca (średnie kwartalne)

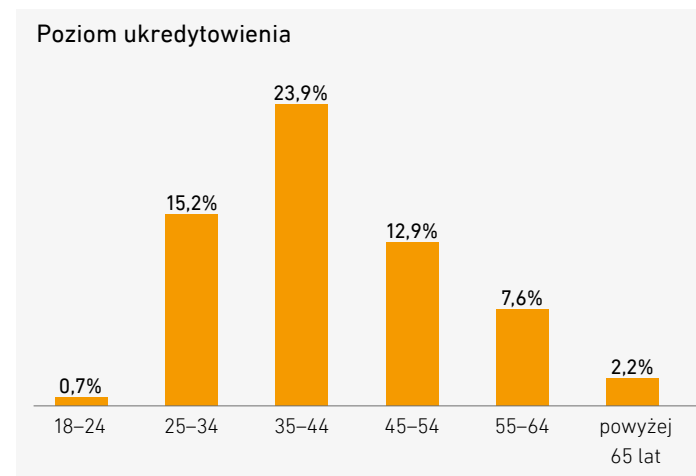
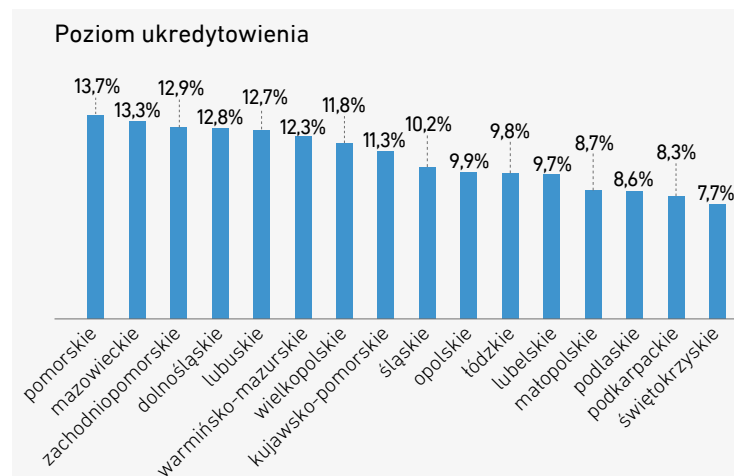

Różna popularność kredytów mieszkaniowych w grupach wiekowych i przekrojach terytorialnych

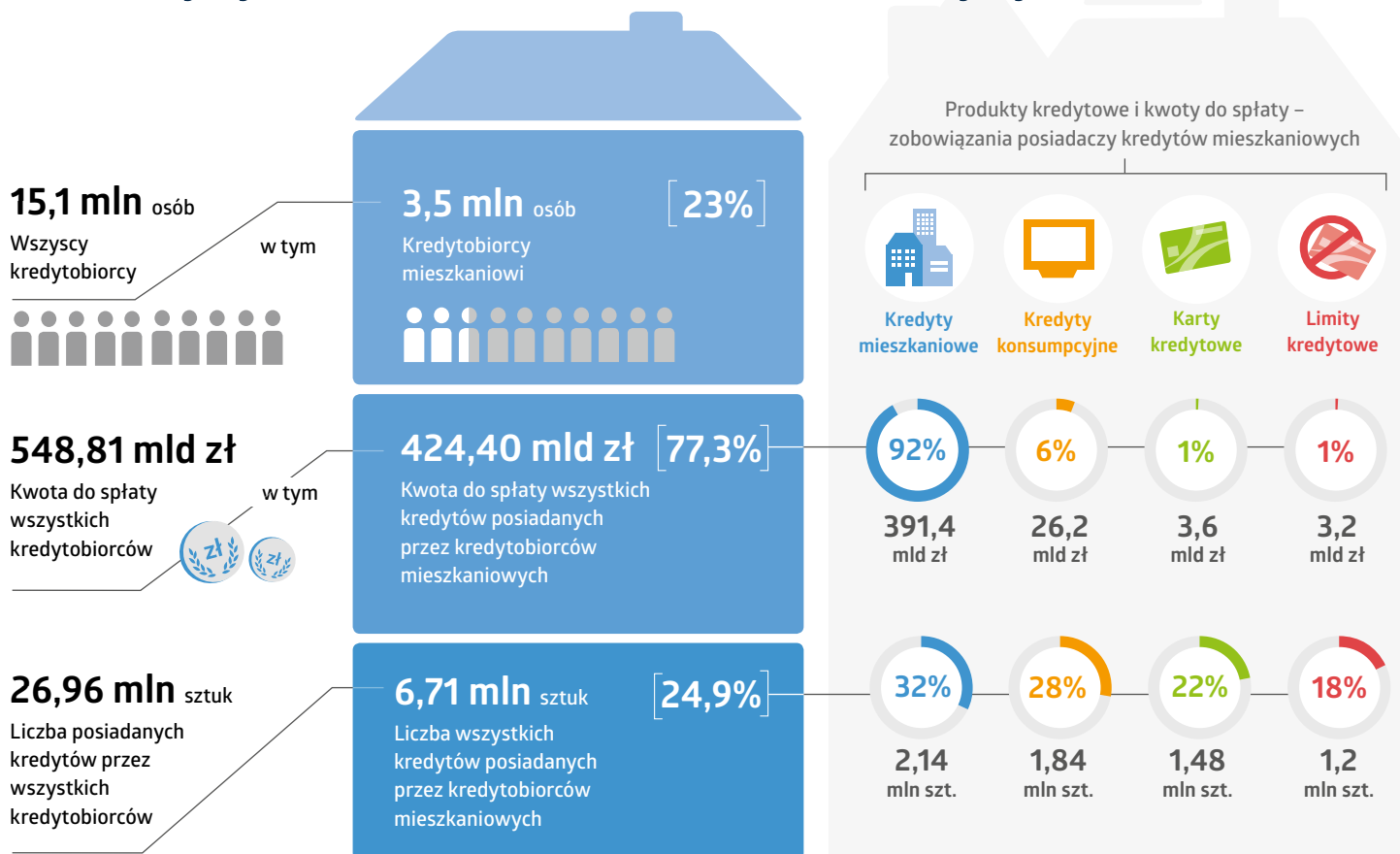
Najwięcej, w relacji do liczby ludności, jest kredytobiorców mieszkaniowych w województwach północno-zachodnich, najmniej w województwach południowo-wschodnich.

W układzie terytorialnym najczęściej zadłużonych, w relacji do liczby ludności, jest w województwie *pomorskim* (14%), najmniej w województwach *świętokrzyskim* i *podkarpackim* (po 8%).

Najwięcej kredytów mieszkaniowych mają osoby w wieku 35-44 lat, co czwarta osoba w takim wieku spłaca obecnie kredyt mieszkaniowy. Dla porównania jedna na cztery osoby w wieku 35-44 lat obsługuje kredyt mieszkaniowy, a tylko mniej niż jedna na sto osób w wieku 18-24 lat ma taki kredyt.

Kredytobiorcy mieszkaniowi. Ich kredyty mieszkaniowe i inne kredyty.

Średnie zadłużenie w kredytach mieszkaniowych – wymiar przestrzenny oraz demograficzny

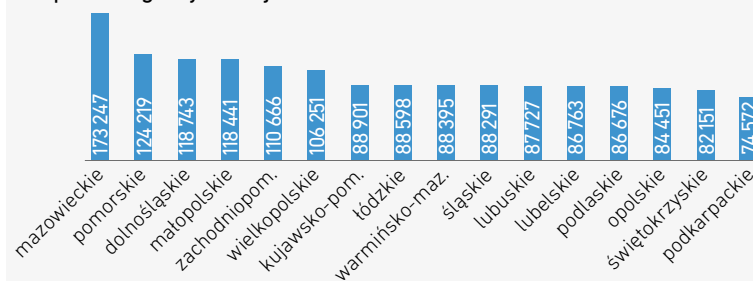
Średnia kwota do spłaty przypadająca na jednego kredytobiorcę jest zróżnicowana geograficznie, wiekowo, oraz zależy od wielkości gminy, w której mieszka kredytobiorca.

Różna wysokość kwoty do spłaty kredytu mieszkaniowego wynika zarówno z ceny m² w różnych województwach i miejscowościach o różnej wielkości jak i potrzeb lokalowych w określonym wieku. Najwyższą kwotę do spłaty posiada mieszkaniec województwa mazowieckiego 173,3 tys. zł najniższą mieszkaniec województwa podkarpackiego 74,5 tys. zł.

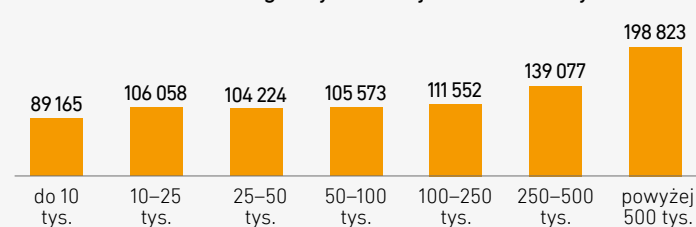
Ponad dwukrotnie niższa średnia kwota do spłaty z tytułu kredytu mieszkaniowego kredytobiorcy mieszkającego w gminie do 10 tys. mieszkańców w porównaniu do kredytobiorcy zamieszkującego gminę powyżej 500 tys. mieszkańców.

Najwyższą kwotę do spłaty z tytułu kredytu mieszkaniowego ma osoba w wieku 35–44 lata – 133,65 tys. zł.

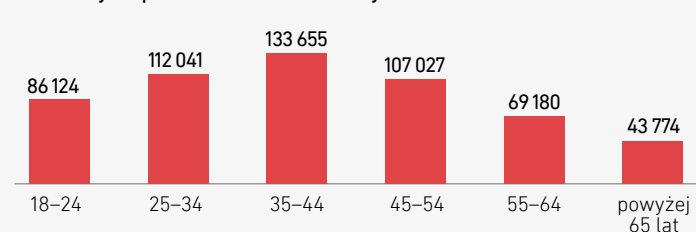
Średnia kwota do spłaty kredytu mieszkaniowego na osobę w poszczególnych województwach

Średnia kwota do spłaty kredytu mieszkaniowego na osobę w zależności od wielkości gminy w której mieszka kredytobiorca

Średnia kwota do spłaty kredytu mieszkaniowego na osobę w określonych przedziałach wiekowych

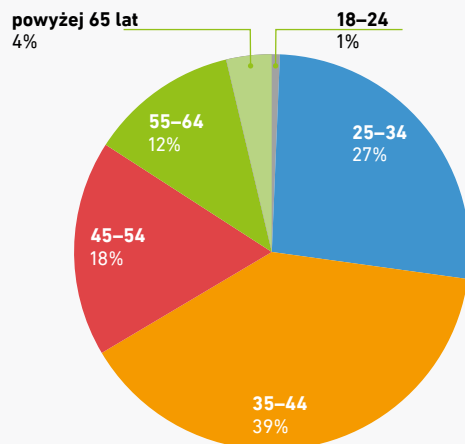
Kredytobiorcy mieszkaniowi – struktura wiekowa

Koncentracja kredytobiorców mieszkaniowych w jednym przedziale wiekowym 35–44 lata (39%).

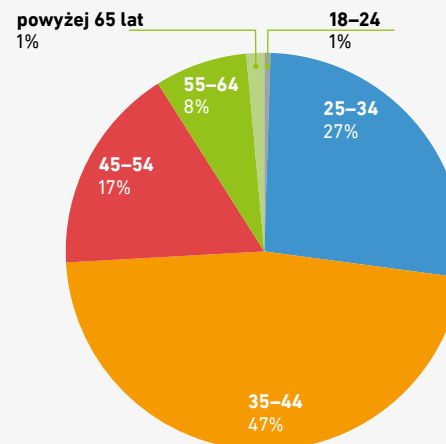
Czterech na dziesięciu kredytobiorców obecnie spłacających kredyt mieszkaniowy jest w wieku 35–44 lata.

Prawie połowa kwoty do spłaty z tytułu kredytów mieszkaniowych przypada na osoby w wieku 35–44 lata.

Struktura wiekowa kredytobiorców mieszkaniowych

Struktura kwot do spłaty z tytułu kredytu mieszkaniowego wg wieku

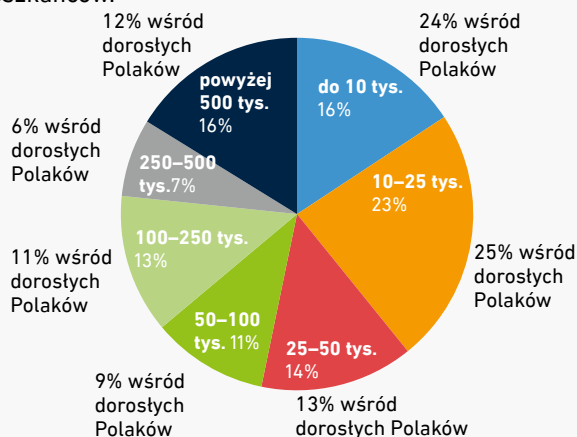
Kredytobiorcy mieszkaniowi – miejsce zamieszkania

Koncentracja kredytobiorców mieszkaniowych w miejscowościach o liczbie mieszkańców < 25 tys. (39%).

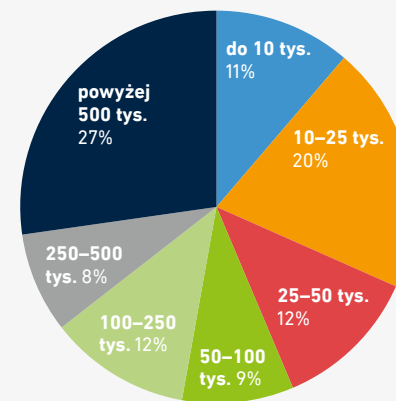
Jedna czwarta kredytobiorców mieszkaniowych mieszka w gminach, w których zamieszkuje od 10 do 25 tys. mieszkańców, co jest zgodne z poziomem urbanizacji – 25% dorosłych Polaków mieszka w tych miejscowościach. Różnice pomiędzy udziałem wśród kredytobiorców mieszkaniowych a udziałem wśród dorosłych mieszkańców występują

w przypadku mieszkańców najmniejszych (odpowiednio 16% – 24%*) i największych miejscowości (odpowiednio 16% – 12%**). Ponad 1/4 łącznej kwoty do spłaty z tytułu kredytów mieszkaniowych mają mieszkańcy gmin > 500 tys. mieszkańców, a mieszka w nich tylko 12% dorosłych Polaków.

Struktura kredytobiorców mieszkaniowych wg wielkości miejscowości, w której mieszkają oraz % dorosłych Polaków mieszkających w miejscowościach o danej liczbie mieszkańców.

Struktura kwot do spłaty kredytów mieszkaniowych wg wielkości miejscowości, w której mieszkają kredytobiorcy

* – udział wśród kredytobiorców ** – udział wśród dorosłych Polaków

Główne obserwacje

- W I kwartale 2016 r. otwarto mniej rachunków kart kredytowych w porównaniu r./r., także wartość limitów na otwieranych rachunkach była niższa.
- Spadała liczba czynnych kart i liczba kart aktywnych. Kart czynnych w marcu 2016 r., było 6 mln, kart aktywnych 3,7 mln. Tylko 4,7 mln osób ma kartę kredytową, a 3 mln jej używa (tyle osób miało na rachunku w marcu 2016 r. saldo kredytowe powyżej 200 zł).
- Liczba osób posiadających kartę kredytową, w tym liczba osób je używająca, nie wykazuje od 2011 r. tendencji wzrostowych, natomiast nawet ostatnio spada.
- Wiele banków wyraźnie ograniczyło podpisywanie umów na karty kredytowe, koncentrując się na dotychczasowych klientach. W 2016 r. należy oczekiwać dalszych spadków liczby i wartości podpisywanych umów na karty kredytowe. Prawdopodobnie banki słabiej promują karty kredytowe po ubiegłorocznej obniżce stawek interchange.

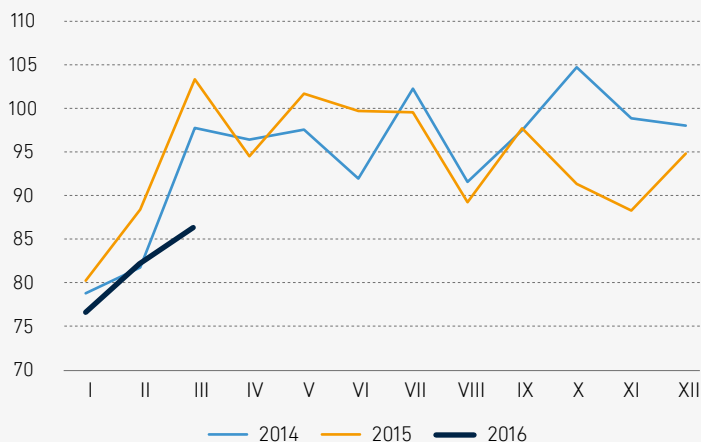
Liczba wydanych kart kredytowych

W I kw. 2016 r. pogłębiał się spadek liczby otwieranych rachunków kart kredytowych.

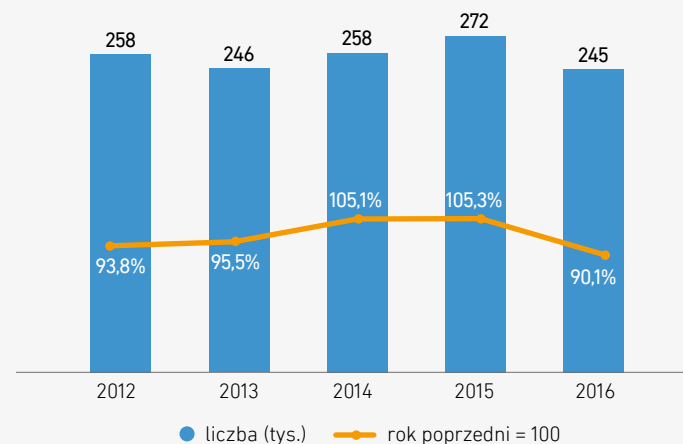
W I kw. 2016 r. podpisano o 9,9% mniej umów na karty kredytowe w porównaniu z I kw. 2015 r. Spadek kw./kw. wyniósł 10,6%. W marcu w porównaniu z marcem roku poprzedniego spadek liczby otwieranych rachunków wyniósł aż 16,5% mimo wcześniejszych w 2016 r. Świąt Wielkanocnych co powinno sprzyjać akcji kredytowej, także w kartach kredytowych.

Oczekujemy w następnych kwartałach dalszego pogłębiania spadków liczby wydawanych kart kredytowych. Sądzymy, że spadki te częściowo mogą wynikać z osłabienia promowania przez banki kart kredytowych wskutek niższej rentowności produktów kartowych po ustawowych obniżkach stawek interchange.

Liczba kart kredytowych wydanych w kolejnych miesiącach lat 2014–2016 (tys. szt.)

Liczba rachunków kart kredytowych otwartych w I kw. lat 2012–2016 (tys. szt.)

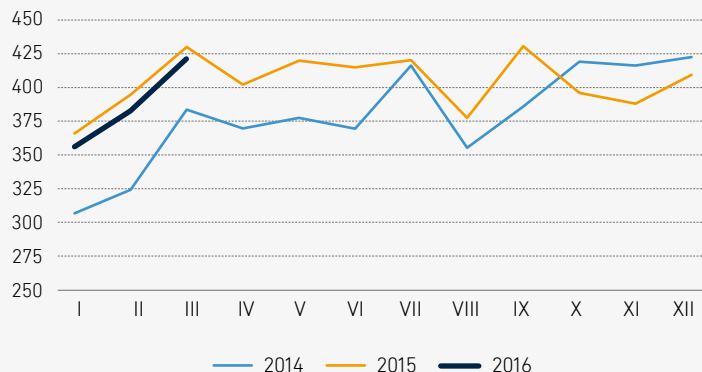
Wartość przyznanych limitów w kartach kredytowych

Spadki wydawnictwa kart kredytowych w wymiarze wartościowym (kwot limitów na otwieranych rachunkach) są znacznie niższe niż w wymiarze liczbowym. Kwoty limitów na otwieranych rachunkach kartowych były w I kwartale niższe r./r. o 2,6%. W samym marcu roczna dynamika wynosiła -2%. Kart wydaje się mniej, ale limity na nich są wyższe.

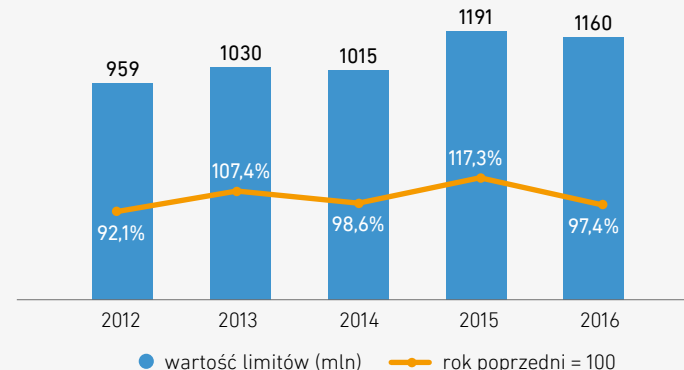
Większość banków wydaje się koncentrować na wydawaniu kart dla sprawdzonych, własnych klientów, którym oferuje się karty z wyższymi limitami.

Wyniki pierwszych kwartałów roku niekoniecznie potwierdzają się w wynikach rocznych. Np. w I kw. 2015 roku odnotowaliśmy 17% roczny wskaźnik dynamiki kwot przyznanych limitów. Wynik całego 2015 roku wykazał wzrost tylko 6%-owy.

Kwoty limitów kart kredytowych na rachunkach otwartych w kolejnych miesiącach lat 2014–2016 (mln zł)

Kwoty limitów na rachunkach kart kredytowych otwartych w I kw. lat 2012–2016 (mln zł)

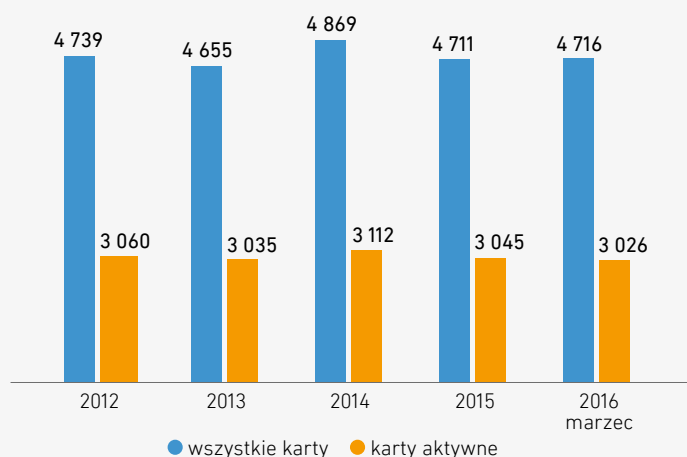

Liczba posiadaczy kart kredytowych, liczba rachunków

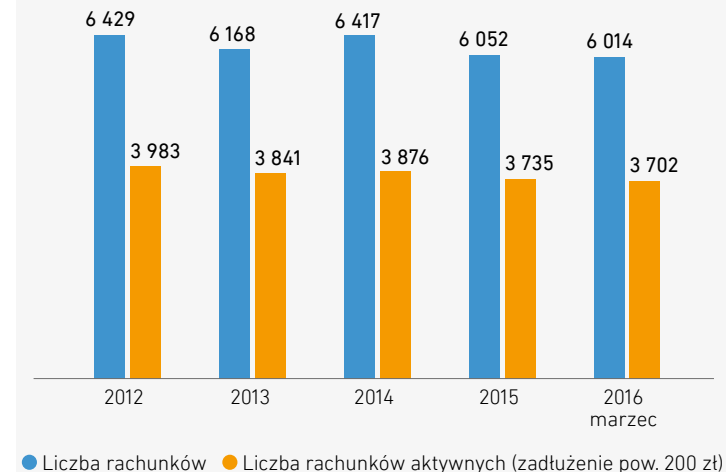
6,1 mln rachunków kart kredytowych w portfelach Polaków, z czego 3,7 mln kart aktywnie używanych. Liczba posiadaczy kart kredytowych ulegała od 2012 r. niewielkim zmianom, ale ostatnio obserwujemy trend spadkowy. Wynika on ze spadku liczby nowych rachunków kartowych.

W marcu 2016 r., w porównaniu z grudniem 2015 r., liczba osób posiadających kartę niewiele się zmieniła, ale liczba osób z kartą aktywną zmalała o 19 tys. Ubyło 38 tys. czynnych rachunków, rachunków aktywnych było mniej o 33 tys. (0,9%)

Liczba posiadaczy kart kredytowych w latach 2011–2016 (mln osób)

Liczba rachunków kart kredytowych, w tym rachunków aktywnych w latach 2012–2016 (mln szt.)

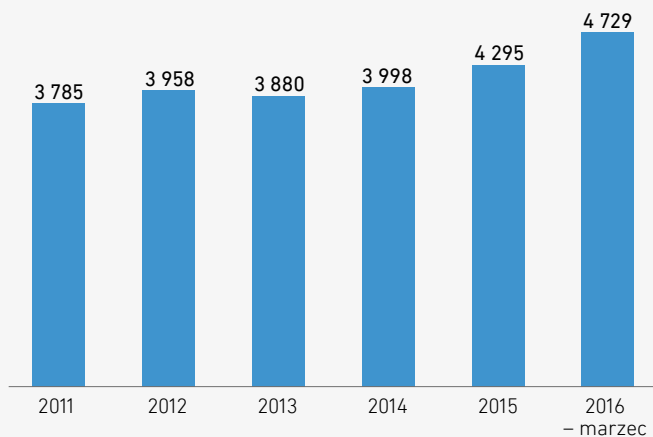
Limity na rachunkach kart i ich wykorzystanie

Rosną średnie limity na otwieranych rachunkach kart kredytowych, rosną też limity na rachunkach czynnych, ale stale maleje stopień wykorzystania limitów przez użytkowników kart kredytowych.

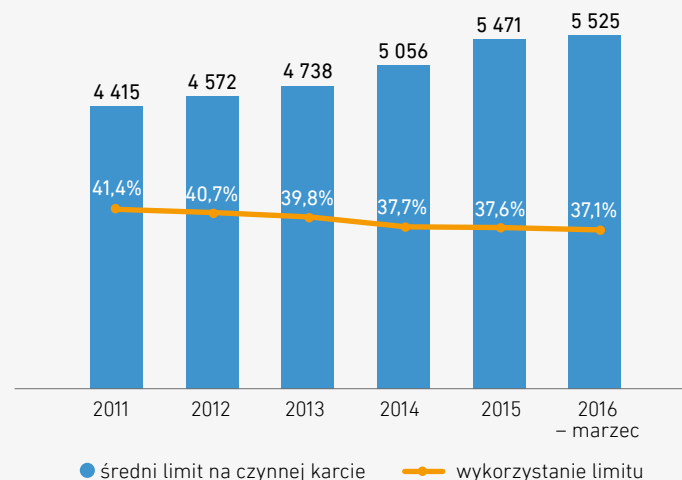
Stale rosną limity na otwieranych rachunkach kart kredytowych. Średni poziom limitów na otwieranych rachunkach niewiele przekracza poziom średnich wynagrodzeń.

Średni limit na czynnych rachunkach jest wyższy niż na rachunkach otwieranych. Dwie trzecie rachunków kart ma limity nie wyższe niż 4 tys. zł. Tylko na 6% kart przyznane limity przekraczają 15 tys. zł. Stale spada stopień wykorzystania limitów przez użytkowników kart (relacja zadłużenia do wysokości limitu).

Średni limit na otwieranym w latach 2011–2016 rachunku karty kredytowej

Średni limit na czynnym rachunku karty kredytowej w marcu lat 2011–2016

Raport kwartalny Biura Informacji Kredytowej KREDYT TRENDY

Opracowano przez Departament Business Intelligence w Biurze Informacji Kredytowej S.A.

Wszelkie uwagi i pytania dotyczące niniejszej publikacji prosimy kierować do Sławomira Grzybka (tel. 22 348 4240), Andrzeja Topińskiego (tel. 22 348 4269), Waldemara Rogowskiego (tel. 22 348 42 60) lub mailem na adres: kredyttrendy@bik.pl.

Opracowanie graficzne: Pracownia Register
Zdjęcie na okładce: www.fotolia.com

Informacje statystyczne przedstawione w materiale wynikają z aktualnego stanu bazy danych BIK, która opiera się na danych przekazywanych przez instytucje finansowe. Dane gromadzone w bazie BIK mogą być przedmiotem aktualizacji przez instytucje finansowe, które są ich właścicielami. BIK zastrzega, że taka aktualizacja może obejmować również dane historyczne, które były już publikowane, co może spowodować zmianę wartości danych historycznych. BIK dokłada wszelkiej staranności, by dane używane do przygotowania opracowania, były kompletne i aktualne, jednakże nie ponosi odpowiedzialności za decyzje biznesowe podejmowane na podstawie niniejszych informacji.

Wszelkie prawa zastrzeżone.

Publikacja jest chroniona przepisami prawa autorskiego. Wszelkie autorskie prawa majątkowe do materiałów zawartych w raporcie KREDYT TRENDY stanowią własność BIK S.A. Jakikolwiek ich wykorzystanie, rozumiane jako rozpowszechnianie, kopiowanie, modyfikowanie, dystrybuowanie, transmitowanie, publikowanie oraz prezentowanie w całości lub części wymaga podania informacji, iż źródłem jest BIK S.A.

54

54

GRR

TYU

HIS

LIT

GHD